

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
School Administration' Ethical Leadership Affecting Educational Institutions'
Effectiveness under suphanburi primary educational service area office 2

รุ่งนภา ล้ำเลิศ^{1*} อีรวิธ ธาดาทันติโชค² พิชญาภา ยืนยาว³

Rungnapa Lamlert^{1*} Theerawoot Thadatontichok² Pitchayapa Yuenyaw³

¹นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

¹Student of Master of Education in Educational Administration
Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University

^{2,3}สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

^{2,3}Educational Administration Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University

*Corresponding author E-mail : gerang009@gmail.com

Received: 24 May 2023

Revised: 08 August 2023

Accepted: 14 August 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาและ 3) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนของสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 297 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามที่ตั้งของอำเภอ เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ด้านที่มีระดับสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ด้านที่มีระดับสูงสุด ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน และ 3) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การเป็นต้นแบบการบริหารงาน การเป็นแบบ

อย่างที่มีงั้น การยืนหยัดอยู่บนความจริง และการบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 58.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม / ประสิทธิภาพ / ประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to study 1) the level of school administrators' Ethical Leadership 2) the level of the Educational; and 3) analyze Institutions' Effectiveness of School Administration Affecting the Ethical Leadership of Educational Institutions. The samples were 297 teachers of public schools under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2, derived by proportional stratified random sampling as distributed by district. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression. The findings were as follows: 1) Overall and in specific aspects, Ethical Leadership of School Administration was at a high level. These aspects were managing a variety of problems, being a role model, standing on truth, being a role model for Management and being a committed role model, respectively. 2) Overall and in specific aspects the Effectiveness of schools was at a high level. These aspects were Adaptability to environmental conditions, adaptation to social acceptance, development of teaching and learning curriculum using media and innovation, resource allocation and having a common vision and goals, respectively. 3) Together with the Ethical Leadership of School Administration Being a role model for management being a committed role model standing on truth and managing a variety of problems together predicted the level of Effectiveness of schools with a predictive power of 58.00 at the statistically significant level of .05.

Keywords: Ethical Leadership / Effectiveness / primary education

บทนำ

การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดว่า การพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จะต้องมีการประพฤติปฏิบัติทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนโดยมีการผสมผสานทั้งสาระ และความรู้ต่าง ๆ โดยการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงามให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมทั้งใน และนอกสถานศึกษา (ไพฑูรย์สินลาร์ตัน, 2560) ในการบริหารสถานศึกษานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะในการบริหารองค์การที่มีผู้นำองค์การเป็นตัวจักรสำคัญ ในการขับเคลื่อน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม และความไว้วางใจ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ศรัทธา นำไปสู่องค์การที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรม มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำ หรือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นความหวังของการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อครู นักเรียนและบุคคลอื่นในสังคม (วันเฉลิม รูปสูง, 2564)

ปัจจุบันมีการพูดถึงเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารที่มีความรอบรู้และมีความฉลาดทางสติปัญญาสูงแต่ขาดจริยธรรม หรือขาดซึ่งความฉลาดทางด้านอารมณ์อาจไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้เพราะบุคคลส่วนมากต้องการความซื่อสัตย์และความจริงใจ เสมอต้นเสมอปลายจากผู้บริหารในองค์การนั้น ผู้บริหารที่มีลัทธิลคมในหรือ ไม่โปร่งใสในการทำงาน อาจไม่สามารถยืนหยัดในโลกของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกร้องความเป็นหลักธรรมาภิบาลการเป็นผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีจึงต้องอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมถือว่า ผู้นำเป็นผู้สำคัญที่สุดและเป็นบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ ผู้นำทางการศึกษาใช้ในการนำสถานศึกษาไปสู่ความมีประสิทธิภาพได้ และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้นคือ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหา (อานวย ทองโปร่ง, 2564)

ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานด้านบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ (ระเบียบ สุวรรณมาโจ, 2562) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ตรงตามแผนการศึกษา เป็นผู้นำในการจัดการทำหลักสูตร โดยประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนจนสาระตาม

หลักสูตรของสถานศึกษา อีกทั้ง การสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับความรู้ และสามารถจัดหลักสูตรของสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการสนับสนุนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อเฝ้าติดตาม กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น การบริหารงานสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมมีพฤติกรรมที่ดีเหมาะสมแก่การบริหารงานเพื่อให้การดำเนินการ มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล (นงลักษณ์ จันทงษา, 2561)

ดังนั้นประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่ผู้บริหารนำความรู้ความสามารถของตนเองเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้นั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งมีหลายตัวชี้วัดที่แสดงว่าสถานศึกษานั้นเกิดประสิทธิผล เช่น ความสามารถในการบริหารจัดการงานฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป สอดคล้องกับ (ขวัญพิชชา มีแก้ว, 2562) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะเป็นผลดีต่อการบริหารสถานศึกษา นั้นการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลจะมีปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การจัดบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ การกำหนดวิธีการทำงานของบุคลากรให้เป็นไปตามทิศทางเดียวกัน ให้บุคลากรมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน และ มีการสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จะเห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม จะต้องมียุทธศาสตร์ปฏิบัติที่มีความถูกต้องดีงามทั้งทางกาย วาจา ใจ รวมถึงมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ที่สอดคล้องกับหลักประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สงบและร่มเย็นเป็นสุขทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงความรักสามัคคี ความมั่นคงปลอดภัยจะช่วยสนับสนุนในการตัดสินใจ และการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษาดำเนินไปสู่การพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,336 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามที่ตั้งของอำเภอ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 การวิจัยด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ตามแนวคิดของ ชูติมา รักษ์บ้านแหลม, (2559) ประกอบด้วย

- 2.1.1 การเป็นต้นแบบกัลยาณมิตร
- 2.1.2 การเป็นต้นแบบการบริหารงาน
- 2.1.3 การยืนหยัดอยู่บนความจริง
- 2.1.4 การเป็นแบบอย่างที่ดี
- 2.1.5 การบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย

2.2 การวิจัยประสิทธิผลของสถานศึกษาได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการนำมาสังเคราะห์ตัวแปร ประกอบด้วย

- 2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนการใช้สื่อ และนวัตกรรม
- 2.2.2 การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน
- 2.2.3 การปรับตัวให้การยอมรับของสังคม
- 2.2.4 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม
- 2.2.5 การจัดสรรทรัพยากร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ Unit of analysis

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา แล้วกำหนดรูปแบบและ โครงสร้างของแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรและนำมาจัดทำเป็นข้อคำถาม สำหรับการวิจัยโดยผ่านคำแนะนำ และตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 3 นำข้อคำถามที่ตั้งขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านทำการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาของข้อกระทงคำถาม แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์แปลผลค่า (index of Item Objective Congruence: IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีระหว่าง 0.67-1.00 ได้ข้อคำถามทั้งหมด 68 ข้อ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 ข้อ และประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 31 ข้อ

ขั้นที่ 4 แก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปจัดทำแบบสอบถาม

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach (1970) คุณภาพความเที่ยงของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เท่ากับ 0.96 คุณภาพความเที่ยงของประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ 0.96

ขั้นที่ 7 ปรับปรุงข้อคำถามในด้านการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมและถูกต้องโดยผ่านกระบวนการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษาสำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จัดทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 297 ฉบับไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อทำการขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเองตามเวลาที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวความคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม/ประสิทธิผลของสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม/ประสิทธิผลของสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม/ประสิทธิผลของสถานศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม/ประสิทธิผลของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม/ประสิทธิผลของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ของ (พิสนุ พองศรี, 2554)

3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression)

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การเป็นต้นแบบกัลยาณมิตร	4.16	0.46	มาก	2
2. การเป็นต้นแบบการบริหารงาน	4.11	0.51	มาก	4
3. การยืนหยัดอยู่บนความจริง	4.14	0.48	มาก	3
4. การเป็นแบบอย่างที่มีมั่งมี	4.10	0.52	มาก	5
5. การบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย	4.24	0.49	มาก	1
รวม	4.15	0.43	มาก	

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.49) รองลงมาคือ การเป็นต้นแบบกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.46) การยืนหยัดอยู่บนความจริง ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.48) และการเป็นแบบอย่างที่มีมั่งมี ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนการใช้สื่อ และนวัตกรรม	4.16	0.60	มาก	3
การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน	4.15	0.58	มาก	5
การปรับตัวให้การยอมรับของสังคม	4.17	0.57	มาก	2
ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม	4.19	0.47	มาก	1
การจัดสรรทรัพยากร	4.15	0.57	มาก	4
รวม	4.16	0.48	มาก	

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ การปรับตัวให้การยอมรับของสังคม ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.57) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การใช้สื่อ และนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.60) การจัดสรรทรัพยากร ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.57) และ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน อยู่ในลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	39.83	9.96	101.16*	.00
Residual	292	28.63	0.10		
Total	296	68.47			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	T	Sig.
ค่าคงที่	0.78		0.17	4.46*	.00
การเป็นต้นแบบการบริหารงาน (X ₂)	0.31	0.33	0.06	4.87*	.00
การเป็นแบบอย่างที่มีมั่งมัน (X ₄)	0.15	0.16	0.06	2.29*	.02
การยืนหยัดอยู่บนความจริง (X ₃)	0.21	0.21	0.06	3.32*	.00
การบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย (X ₅)	0.16	0.16	0.06	2.58*	.01

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

R = 0.763 R² Adjusted = 0.582 SEE. = 0.313

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เรียงลำดับตามอิทธิพลจากมากไปหาน้อยซึ่งได้แก่ การเป็นต้นแบบการบริหารงาน การเป็นแบบอย่างที่มีมั่งมัน การยืนหยัดอยู่บนความจริง และการบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย ส่งผลต่อระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 58.00 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.78 + 0.31 (X_2) + 0.15 (X_4) + 0.21 (X_3) + 0.16 (X_5)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.33 (Z_2) + 0.16 (Z_4) + 0.21 (Z_3) + 0.16 (Z_5)$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านได้พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย โดยการบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ การเป็นต้นแบบกัลยาณมิตร การยืนหยัดอยู่บนความจริง การเป็นต้นแบบการบริหารงาน และการเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม อยู่ในลำดับสุดท้าย

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านได้พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย โดยความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา คือ การปรับตัวให้การยอมรับของสังคม การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนการใช้สื่อ และนวัตกรรม การจัดสรรทรัพยากร และการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน อยู่ในลำดับสุดท้าย

3. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ การเป็นต้นแบบการบริหารงาน การเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม การยืนหยัดอยู่บนความจริง และการบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถร่วมกันทำนายความเป็นเลิศของโรงเรียน ได้ร้อยละ 58.00

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่ดี มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ในการพัฒนาสถานศึกษา สามารถแก้ไขปัญหาให้สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพดังที่ ชุตติมา รักษ์บางแหลม (2559) ได้กล่าวว่า จริยธรรมในการบริหารงานจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติและการปฏิบัติตนของผู้บริหารว่าเป็นไปตามหลักแห่งความดี อยู่ในแนวทางของศีลธรรมและวัฒนธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงเพียงใดหลักแห่งความดี ศีลธรรมและวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพัฒน์ เพชรศรีจันทร์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงาน ผู้บริหารทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารองค์กร คุณธรรมจริยธรรมถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์มากเพราะเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ก่อให้เกิดค่านิยม ซึ่งมนุษย์ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาและนำความรู้ความสามารถมาสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

2. จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารส่งเสริม และสนับสนุน ให้บุคลากรจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีให้กับบุคลากรทุกคนเท่าเทียมกันส่งเสริม และสนับสนุนบุคลากร ได้พัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักข์ จันทงษา (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษารัฐในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของโรงเรียนเพราะโรงเรียนมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นหรือเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพที่มั่นคงสุจริต และโรงเรียนสามารถนำข้อมูลด้านประสิทธิผลเหล่านี้ไปประกอบการประเมินทั้งการประเมินภายในและการประเมินภายนอก โดยจะต้องจัดสรรทรัพยากรและพัฒนาในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนที่ดี โรงเรียนสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นสามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ถูกบังคับ และสามารถแก้ไข้ปัญหาของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา ศรีนาราง (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดคุณภาพในการทำหน้าที่ ซึ่งประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะบอกถึงความสามารถในการสานสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อรวมแรงให้เป็นหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับโรงเรียนและการใช้ทรัพยากรในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นอยู่ ผู้บริหารที่เป็นบุคคลกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ ให้ไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ทางการบริหารที่กว้างไกล จะสามารถมองภาพการบริหารการศึกษาในอนาคตที่ดีได้ ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเป็นต้นแบบการบริหารงาน การเป็นแบบอย่างที่มีมุ่งมั่น การยืนหยัดอยู่บนความจริง และการบริหารจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายความเป็นเลิศของโรงเรียน ได้ร้อยละ 58.00 ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารและจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นจะต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะในเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร เพราะคุณธรรมจริยธรรมจะเป็นเครื่องส่งเสริมผู้บริหารให้มีคุณลักษณะที่ดี สามารถจัดการกับฐานะ

ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงทิพา พุ่มไม้ (2560) ที่ได้กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมในการโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติตนให้เหมาะสมของผู้นำ ประกอบด้วยความซื่อสัตย์ การเป็นบุคคลที่มีกฎเกณฑ์ สามารถทำให้เกิดความยุติธรรมและเป็นธรรมกับทุกคนได้สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเฉลิม รูปสูง (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากบุคคลสามารถตัดสินใจและมีแนวทางในการปฏิบัติ ที่คำนึงถึงคุณค่าทางจริยธรรมศีลธรรมอันดีงาม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่ขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย มีการพัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ในการมองอนาคตที่กำลังจะเกิดขึ้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ และสร้างความสำเร็จที่ดีในการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญในการนำพาให้สถานศึกษามีการพัฒนา และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาตนเอง ปรับปรุงตนเองให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน เพิ่มพูนความรู้ ทักษะความชำนาญ และประสบการณ์ต่าง ๆ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มุ่งมั่นผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีคุณภาพ รวมถึงการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพอีกด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ สนับสนุนและให้โอกาสผู้ร่วมงานในการพัฒนางานในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งให้คำปรึกษา เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารใช้กระบวนการถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างบุคคลได้อย่างเหมาะสม มีการนำความรู้ และประสบการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคคลในสถานศึกษา จูงใจให้เกิดการยอมรับ และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกับครู บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ร่วมกันพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่เน้นจริยธรรมอย่างจริงจัง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการอบรมสัมมนาเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับผู้บริหาร ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหารเป็นผู้ดูดี สง่ามีราศี น่าเกรงขาม มีการประพฤติตนตามสมควรแก่สถานะ และมีจริยาที่น่าเป็นแบบอย่าง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นตรวจสอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของตนเองอยู่เสมอ ยืนหยัดทำสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมายมีทัศนคติที่ดี และพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กันทิมา ชัยอุดม. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 10(1), 23-34.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). *การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชุตีมา รักษ์บ้านแหลม. (2559). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและประเด็นปัญหาจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดวงทิพา พุ่มไม้. (2560). *การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ธีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(5), 2233-2250.
- นงลักษณ์ จันทงษา (2561). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสมุทรสาคร*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณา ศรีนาราง. (2560). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- พิสนุ พองศรี. (2554). *วิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2560). *คุณธรรมและจริยธรรมวิชาชีพในเอกสารประกอบคำบรรยาย ณ มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา.
- ระเปียบ สุวรรณมาโจ. (2562). *สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันเฉลิม รูปสูง. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2557). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนวย ทองโปรง. (2564). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 47 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 18 (83), 36-43.